

Köszöntelek Benneteket november első vasárnapjának estéjén: *Békesség legyen veletek!*

Mindenszentek és halottak napja hetében egy özvegy áll az evangélium fókuszában, nem éppen kellemes társaságban, a farizeusok és írástudók céltáblájaként, de kissé távolabbról figyelve őt, ott áll még valaki, és valakik: Jézus és tanítványai.

Az Elmúlásra és az Életre gondolva, tegyük tisztába a szívünket, *bánjuk meg bűneinket...* Szeressen minket a mi Istenünk, hogy jobbá és szentebbé lehessünk.

Ének: Kyrie... Gloria...

Imádkozzunk! Atyánk, Te, aki az Írás szavai szerint az „özvegyek és árvák Atyja” is vagy, viselj gondot az élet nagy veszteseire, és mindannyiunkra, akik szeretteink közül valakit elvesztettünk. Aki élsz és szeretsz...

Evangélium: Mk 12, 38-44.

Ő pedig tanítás közben ezt mondta nekik: „Óvakodjatok az írástudóktól, akik szeretnek hosszú köntösökben járni, és a piacon a köszöntéseket fogadni! Az első helyeken ülnek a zsinagógákban, vendégségben pedig a főhelyeken. Felélik az özvegyek házeit, és színleg nagyokat imádkoznak. Ezeket súlyosabban ítélik majd meg!” Jézus ezután leült a templomkincstárral szemben, és figyelte, hogyan dob a tömeg pénzt a kincstárba: sok gazdag sokat dobott be. Aztán jött egy szegény özvegy, és bedobott két garast, ami egy negyedpénz. Akkor odahívta tanítványait, és azt mondta nekik: „Bizony, mondom nektek: ez a szegény özvegy többet adott mindazoknál, akik pénzt dobtak a kincstárba. Mert azok mind abból adtak, amiben bővelkedtek, ez pedig az ő szegénységéből bedobta mindenét, amije volt, egész megélhetését.”

Lássuk hát azokat, akik „fölelik az özvegyek házat”, és lássuk a kukkoló Jézust és a Tizenkét tanítványát. Mellesleg gondoljunk az özvegyre is, és persze magunkra!

1) A ház

A jeruzsálemi márványtemplom és főpapi palota udvarának szereplőiről szól a történet.

A kezdeti Mózes és Áron alkotta együttes után később király és főpap lépett a színre Izraelben.

Jézus korában is volt királya és főpapja Izraelnek, csakhogy a római megszállás alatt Heródes fiának nem sok hatalma volt, de a főpap Nagytanácsának volt valamennyi. Még halálos ítéletet is kimondhatott, de végrehajtani azt csak Róma Helytartójának volt joga.

A kormányzó Nagytanácsban volt a *Főpap*, a *Vének* és nyugdíjazott vagy a letett *főpapok* mellett az *írástudók* és a pártok. A Tanácson belül két nagy párt: a *farizeusok* pártja, akik rejtetten Róma ellenesek, szemben velük a *szaddúceusok*, akik leginkább Róma kiszolgálói voltak. Kívül pedig olyan pártok, mint a *heródiánusok*: a királpártiak, a *zelóták*: a túlbuzgó hazafiak, és a *szikáriusok*, akik a római katonákat késelgették).

A történetben említett *írástudók* a Nagytanács jogászhai és teológusai voltak, akik a *Tóra* értelmezését, az *igazságszolgáltatást* és *oktatás* ügyét képviselték. Legtöbbjük a *farizeusok*

pártjába tartozott, mely a mózesi törvény szigorú betartásáról gondoskodott a zsinagógákban és a nép körében.

A szereplők jellemét jól bemutatta Jézus, amikor a hosszú köntöst, a köszöntések fogadását és a főhelyeket a lakomákon emlegette. Azt se felejtsük ki, hogy az illetők „*színleg nagyokat imádkoztak és fölélétk az özvegyek házát*”.

Kik az *özvegyek*? Akik miután a férjük meghalt, teljes létbizonytalanságba jutottak, mellettük se igazság, se jog nem kardoskodott. Jámborságuk miatt pedig prédái lehettek a telhetetlen gazdagoknak.

2) A két fillér

Ezután következik a másik történet egy özvegyasszonyról.

A szokásos papi prédikációk hallatán talán elő is vehetjük a zsebkendőnket, annyira megható ennek a szegény özvegynek a története.

Kedves Testvérek! – szól a pap. *A csúnya gazdagok bemutatót rendeznek, ahogy a templom óriási perselyébe látványosan dobálják be az arányaikat a templom javára. De kedves Testvérek, Jézus szerint mindez semmi ahhoz képest, amit a szegény özvegy tesz.*

Két krajcár az összes vagyona, az egész megélhetése. Az asszony ahelyett, hogy legalább az egyiket megtartaná magának, hogy holnap legyen betevő falatja, ahelyett mindkettőt bedobja a Templom perselyébe.

Mit akar mondani nekünk Jézus, kedves Testvérek – teszi fel a kérdést a prédikáló pap. És válaszol is: Azt tanítja, hogy nem csak a *fölöslegből* kell adnunk, hanem a *szükségesből* is.

Hát igen, jól beszél a pap! Nem csak a *fölöslegből*, hanem a *szükségesből* is. De kinek, mennyit, ... mindent?

Más hiba is van ezzel a történettel és szentbeszéddel! Mégpedig az, hogy ez a prédikáció nincs összhangban az előző evangéliumi történettel. Sajnos Jézus lejegyzett szavaiból nem hallani ki az iróniát, amit a tanítványai jól érthettek, de a plébános úr kicsit félreértett. Persze az egyház számára nagyon is hasznos félreértés volt ez. Az későbbi írástudók és farizeusok is felélhették az özvegyek és nem özvegyek, csak jámbor hívek házát és vagyonát.

Nem kitalált történet a következő: Mari néni papot hívatott. A pap megérkezett. Az asszony így fogadta: Plébános úr, nem az utolsó kenetet kérem, azt majd később. Csak az egyházra akarom íratni a házamat.

A pap kicsit meglepődött és csak annyit kérdezett: De hát a gyerekei?! ... Igen, a gyerekei utólag perelhették az anyjukat!

--- Testvéreim! Grotosz ez a két történet így egymás után. Az özvegyek házát felélő farizeus írástudókról, és Jézusról, aki egy kismizett özvegyet állít példaként tanítványai elé, aki éppen utolsó garasát dobja be annak a márvány templomnak perselyébe, melyet a véres áldozatokkal együtt le akart bontani, és melyből korbáccsal kergette ki az Istennel üzletelőket... Mi, remélem, másképp is meg tudjuk tanulni, hogy nem csak a *fölöslegetből* kell adnunk, és azt is, hogy kiknek...

[Kovács László online prédikációja
2021. november 7-én hangzott el.]